

N° 9

Brieven en Papieren

van

Guinea

aan de Kamer Amsterdam

beg. met 17 Sept. A^o 1734

eijnd. " 18 April " 1743

W. J. G. 488

[noted].

Brieven en Papieren van Guinea aan de Kamer Amsterdam
beg. met 17 Sept. 1734 en eind. met 18 April 1743.

W. J. C. 488.

Letter from Dir. Gen. Ch. de Bourdes, Dirck Hobroek and Wm Costares to
The Chamber Amsterdam, dd. Elmina 17 Sept. 1738. -

(lect. in X. 26 Oct. 1739.)

Vindende ons gehonoreert met Uw Ed. G. Clgt. Hoogst g'erde mis-
 sive mb dato 9^e April anno currentis, welke tenenr principe
 paal de aenzending vanden mineur Jonas Schnack en berg-
 werkers betreft, willen wij met behoorlijke Eerbiedigheid t'
 geluk hebben daarop aanvankelijk te antwoorden, dat wy
 Uw Ed. G. ten uiterste verpligt blijven voorde gratieuse reflectie
 die t' Uw Ed. G. belieft heeft zijndelyk te slaan op t' kumbel
 schryven maakende deeze matene door den heer Directeur
 generaal en Raaden in dato ultimo May 1736 en ultimo
 Januarij 1737 aan d' Illustre vergadering der Thieners ge-
 adresseert, gelijk wy met minder zyn aangedaan, en
 derneegens oue hartelyke dankzegging uiten voort toe-
 senden van een persoon, zoo bedreeven en kundig in t' onder-
 soek na mineralen als de bossem. mineur ons voor-
 komt; wy zullen de recomandatatie van Uw Ed. G.
 noopens deeze persoon punctuelijk traagten na te koomen
 en hem in alle zyne onderneemingen traagten te onder-
 schraagen en secondeeren, als ook in allen deele behu-
 zaam zyn, gelijk den heer Directeur generaal ten dien
 opzichte reets overtuigent doet blyken. -

Vertrouwende en in dat verquickende verlangen zijnde
 dat t' God Almachtig khaagen zal oue trouhartige po-
 gingen alzints te zegenen en zyn onder noomen werk
 tot veel voordeel van d' E. Comp. mag doen gelucken,
 waartoe waarlyk goede apparentie thans zig op doet, g'
 dat wy dien heerlyke roem moogen vedraagen, t' welk
 zoo menigmaal door andere te vergeefs is nagejaagt.
 De voorsz. mineur Schnack heeft bereyts een aanvang ge-
 maakt zijnde tegenswoordig heezig in het Factoren
 land ontrent een groote myl landwaarts in van El-
 mina, te graaven en is daarmede tot voerde 24
 voeten in de diepte gevoerd, en sloon tot nog toe
 geen goud aldaar ontdeekt heeft. Blyft t'werk egter

met desperaat, wyl de klippen en gesteentens, die daag-
lyk werden uytgegraven om doen loopen, dat er
eenig avantagie zal zijn, te meer wyl 'er in gem' bergwerk
een soort van agaatsteen reets werd ontdeekt. -

Hij is ook praesent bezig om in de Generaals tuyn elhier
agter 't aldaar insttaande huysje te mineeren, doof
alzo 't verk nog niet heel verre is gevondert, door dien
zij daar ten plaatse een swaeren arbyd ontmoeten,
kan men nog niets sekers bepaalen, maar wel dat
den gedagte mineur aan den heer Directeur Generaal
daaglyk rapport doende, communiceert, dat na rato
den arbyd voortgaat de erts zig favorabelder ver-
toont, waerom taent niet alleen, maar zoo ook van 't-
gene nog zal werden uytgevoert, de heer Dir. Gen.^e of vel
conjunctim sus bij alle gelegentheden naaden den uyt-
slag sal adviseeren, wensclende hartgrondig als dan
zoo gelukkig te zijn van NWEget. te moogen verblijden
met een felicitatie van goed succes. -

Ondertuschen sullen wij meergem. mineur vooreerst
hier om her laaten pondzien, en hem vervolgens andere
plaatzen, die egter onder 's'comp^e gehoorsaamheid leg-
gen, doen bezoeken, alwaar de naturellen reiel zonder
de minste kundigheid te bezitten daaglyk goud graa-
ven en vinden. -

Daardoor wij kraegte-
lyk werden versterkt, dat onze onderneemingen, arbyd,
en aangemende maejte onder Gods genadige bystand
zullen werden gemuniceert met veele voordeelen voor
d'Ed. compagnie. -

Wij zullen den mineur
ten dien eynde een of meer perzoonen toevoegen, en
wel dezulke dien hij moegt oordeelen bequaamt te zijn,
om zijne instructive lessen te konnen vatten, opdat in
cas van ziekte off bij onoverkoopt overlijden 't begon-
nen werk niet kooome stil te staan, nog onnut te werden. -

Voor 't overige hebben wij met veel genoegen
bespeunt de faorabele schickinge met relatie tot de
voordeelen, die den heer Dir. Gen.^e, oppercopman, opper-
commissien en andere mindere opperhoofden op de
briyfenposten bij een geluckige ontdekking van mine-
raalen staan te genieten.

Nemans onger-
clijn Heeren werd bevonden, die niet met alle inspan-

ning van kragt tot zo een gemest geluck adopi-
-peert. - Dat 't dan den Albestierende bejaage
WEdgct. ² voemruyftige perzoonen en derselver hoog-
aanzienelyke familien een menigte van jaaren in een
continueele bloey, velstand en alderhande voorpoed
te conserveeren en WEdgct. te doen ontmoeten die ge-
-wenste tijden voor d'Ed. Maatschappije, welke wij God
veruiglyk bidden te willen doen koomen geduurende
wij de satisfactie hebben met 't diepste respect onste
moogen noemen.

Letter from J. van Starckenburgh to the Ch^e Amsterdam.

dd. circa 16 December 1739. -

(lect in X. 11 August 1740.)

Uwv. Heeren, Langen tijd gewagt hebbende na occasie,
om aen WEdgct. te verhooren, en de gesteltkeijt deeser
custe bekent te maaken, soo heb geen gelegentheijt kon-
-nen vinden als nu heeden dat mijn gecommuniceerd
werd, een Engelsch schip aen Cabo Corso zijnee te leggen,
om in drie daagen te vertrekken, waerop niet heb kon-
-nen manqueeren, om met spoet deese geringe letteren
op te senden, hoop desloe nog tydig genueg sal koomen,
en aen WEdgct. wel bestelt werden; en deend prin-
-cipael om WEdgct. op 't nedrigst te bidden, vantog
spoedig op middelen bedagt te zijn, om deese cust wee-
-der te redreueeren, also alles in 't wilt loopt, en niets
meer tot intrest van WEdgct. gte. ondernomen werd,
maer ten contrarij derselvs saaken soodanig verwaer-
-loost, dat ik vees er geen herstellen een zal zijn;
want den heer generael doet alles met een souveraine
magt, sonder iemand te kennen, dan die geene die
niets als ja duven seggen; en slegt gemeen volk zijn,
dagelyks om en bij hem, die niet anders als met brut-
-talijten aen de gequalificeeudens te doen haer loff
maaken, waerdoor het ontrap en crediet onser natie
soodanig benomen is, dat niemant meer respect
voor deseloe heeft, maer ten contrarie wij alle maer
tot een spot zijn, en ock maer seer wijnige opperhoof-
-den, nog zijn, die onder de naturellen ontruen wer-
-den, also haer al het crediet door den heer generael

benomen werd, waer toe niet rijnig de laatste Elminase
oorloogh geholpen heeft, waerby de heer Generael rijnig
Eer heeft ingelegt, als hebbende de saken met geen
belijdt ondernomen, maer met een dulle furie begonnen,
en alzo niet heeft kunnen beletten de onnoemelyke
schade, die de Ed. Maetschap daerby komt te liden, en
alle de lands vaartuygen en meer dan 150 vande
beste en geleendste Trains slaven verlooren heeft, son-
der precautie te gebruiken, van die te verbergen een
men vijandelyk begint, welke schade by de verdere
onkosten van den oorloogh gerekent een extra grote som
sulle uyt maken, daer de geheele saek met een rijnig-
heids, en vrij meer houeur had kunnen affgemaekt
worden, daer nu in tegendeel vermits de naturellen
met geen geweld te dwingen zijn geweest, een groot
gevaer en totaet verlies te vreesen staet, want meest
alle de naturellen der bujten comptorien beginnen ook
te rebelleeren, en is het grootste gedeelte der fortten
bujten staet van tegenweer te kunnen doen, alzo
veel gunstelingen van Commandante rijnich reflectie
op die gestelthijt gegeven hebben, maer in soo een ver-
waerde regering mee maer den grote sinjeur spelen -
en alle welmeenende bediendens veel hartseer sen-
doen, en daer er nu van Elmina geen assistentie kon gege-
ven werden, soodat indien NWEdg. G. G. G. niet spoedig hier in
gelieft te voorsien, de geheele cust groot gevaer zal loopen, want
den heer Generael doet alles maer alleen na zijn goed denken
sonder op het eynde te denken, en continueert ook nog met swaer
onkosten te doen, en vreemde magte om te koopen, om de Elmi-
nase negers te verlaen, hetgeen ik niet gelooff van goede uyt-
werking zal zijn, maer alle onkosten vergeeffs geschieden, ende
gemaedeven maer nog meer verbitteren zal, te meer vermits
zij haer aen de uytpraek van een generale vergadering der
gequalificeendens onderwerpen hebben, & welk vande hand
is geneeven; soodat zij haer ook soo veel versterken als doen-
lijk is, en rijnig vrees meer tonen, als wel siende alles sonder
belijdt geschiet, ende personen, die kennis van de cust hebben,
en met de qualiteiten van NWEdg. G. G. G. begunstigt zijn,
voor 't hoeft werden gestoten, en onwaendige bediendens,
sonder kennis en belijdt tot aenrueters dezer saek gebruikt

venden, die het niet scheelen konnen hoe het gaet, en maer
denken hoe dolder hoe liever, als hebbende daer geen verant-
woording van, en onder tussen het plaajzier genieten, om
haer gebieders en regters door NWEdgtschbb. benoemt in 't
gesigt te spouwen en alle brutaliteiten aendoen, hetwelk
ik in consideratie van NWEdgtschbb. laet hoe smakelijc
sulx moet sijn om te verdragen; kan ook niet voorbij
NWEdgtschbb. te noteren, dat inden beginne vanden oor-
loog aen Elmina den heer generael sulx door den ad-
sistent van Cormantijn liet bekent maken per circu-
laire, en om adisistentie versoecken, sonder selfs soo een
brieff te onderteekenen, waarop zyn Ed. van mijn kant
alles aenboot wat dat deenlijc was, als wel vergekeert
zijnde er naderhand zow gezegt werden, sij Elmina
alle in verlegenthijt gelaten hadden; niet tegenstaende
er om adisistentie veruoigt was, dog al mijn schrypens en
aenbiedinge vierd geen gehoor gegeven, en selfs geen
een brieff beantwoord, soo dat nu al aegt maenden son-
der eenige tijding vanden heer generael gehad te hebben
stil heb geseten, en daer uijt moet opnemen, zyn Ed. met
niemand meer wil te doen hebben nog met de eest belan-
gens sig bemoeijen, maer een ijder maer in verlegent-
hijt soekt te brengen, en ondertussen met een grote ver-
uoethijt den Elminase oorlogh voortsetten, soo lang er
een stuk goed in 't hooft casteel is, en vanneer dat op is,
ons alle ten prooy van de vijanden te geuen, dog hoop
god ons zal bevaren, ende heer generael zyn kennis veer
doen op vakkeren, waer van tijding heb, het zyn Ed. alle-
mael aen begint te mangueren, zoude nog wel ten
boek papier nodig hebben, indien ik alle particulaire
voorvalle en geruigte NWEdgts wilde noteren, dog oordeel
sulx onnodig, als niet twijffelende off die sulx NWEdgts.
alle wel ter ooren koomen, en het genoeg gesezt is, de re-
gering soo verwant staet, dat het niet uijt te spreken is,
en geselt in plaets van recht gebruikt werd. —

De condemnatie daer de cleynse oorloge over ontstaen zyn
sulle NWEdgts. ock wel belent veesen, en uijt de correspon-
tie konnen sien, hoe ik door de heer generael daer in
migenikkelt ben, en nu ophet laeste mijn laet steken, sonder
dat tot dato mijne verantwoording daerover heb moogen

doen,

doen, nog mijne reekeningh opmaken; waerdoor mi de uijterste
verlegenthijt gebragt werd, en mijn deed resoluereen mijne
demissie te versoeken, om mijn saken in persoon NWelget.
voor te dragen, en is mijn verzoek, namelijk vande demissie,
ook door den heer generael gefiatteert, dog mitussen de
Elminase oorlog opkomende, heeft verhindert, ergeen schip
dit jaer heeft konne vertrekke, ten andere de sake hier
ter custe ook sodanig veragtert, dat ik als een trouw
dienaer niet heb konne goedvinden, mijn uijt den dienst te
begeuen, maer in deselue sal fungeren, tot dat NWelget.
op alles ordere zal konne gestelt hebbe, smekende ik NWelget.
mijn dan per eerst koment schip mijne verlossing zal ge-
lieuen te senden, in welke tussentijt ik bij alle voorval-
lende occasien mijn pligt als een trouw dienaar van
NWelget. zal soeke waer te nemen; - en heb ook alle de
verschille van't landschap Ceera affgemaekt en bijgelegt,
op dat bij alle voorvallende ockasien ten minste nog een
landschap tot dienst van NWelget. kan gevonden wer-
den; segten heeft sulks niet sonder grote moeyten en on-
kosten konne geschieden; dog is mi alles op een goede voet,
en toevloet van negotie, waer van ook kennis heb gegeven,
tot Elmina, dog is voor een doovermans deen geklopt, en
kan geen coopmanschappen krijgen, soodat ik op soo
een post van aengelegenthijt niet anders te doen heb
dan de vlag te bewaren (als zijnde eerst doorde oorlog
uijt geput en daarna mi agtthien maenden geen aen-
sending van coopmanschappen gehad heb, gelijk in de
ceerare correspondentie nader te sien is, in wat ver-
gienthijt ik gebragt ben, en hoe zulke smertende het voor
mijn is, van mijn post te sien floreeren, sonder eenigh
voordeel voor mijne heeren en meesters te kunnen doen,
daer mijne nabuur en wel principael het Deense
fortres nu heel wel bij waren, want soude de dienst en
naem van commandant onvaerdigh zijn, indien sulke
aensendinge van goederen kreeg als het Deense fortres, om
ook soo veel petoe van goud en tand niet te kunnen le-
veren, daer nu tot grote schande soo een enkel fort
meer goud en tand aen petoe sendt dan al oure fortren
te saamen, niet tegenstaende ik tot vereijdeling zijner
negotie beneden zijn fortres ook een vastighijt heb laa-

ten opweepen, het welk van groot nut souw sijn, dogh
lijt nu ook, maer door gebrek van coopmanschappen als
een blinde klip, en kan voor de gedane onkosten nog geen
vrucht geplukt werden, en sie ook tot mijn leed veesen
hier geen verandering in tegemoet, voor en al een N.W.E.-
get. een reformatie over de gehele cust gelieft te ver-
ordineren.

Het in arrest selen van den
oppercoopman tot Elmina zal N.W.E.get. sekerlijk ook
wel bekend sijn, off daer andere gecommuniceert veesen,
ik voor mijn niet daer anders niet van, als dat den
heer generaal sulx maer sijt sijn eijgen motieve ge-
daen heeft, sonder iemand daer in te kenne off re-
den daervan te geven, en is dit reeds een begin, maer
god weet hoe nog het sijnde sal sijn, en watter anders
zal ondernomen werden. - Eijndelijk val N.W.E.get. te
voet, en smeeck met de uijterste submissie, N.W.E.get.
mijne vrijpostigheit van schrijven gelieft te pardonneren,
en soo mijn in 't selve moegt te buijten gegaen hebben, sulx
niet ongunstig opte nemen, maer te considereren, deese
met grote haest is geschreeven; en ten anderen ik niet in
staet ben, om met een opgepronkte stijl mijn geringe litten
te versieren, nog geen secretaris heb, die sulx voor
mijn kan doen, soodatt andermael bid N.W.E.get. mijn
stijlen schrijft ten goeden gelieft te duiden, also ik sonder
flaterie, passie off haet de saken N.W.E.get. in oprechtig-
heit communiceer, soo als die thans sijn, en bij onder-
zoek ook soo sulle beuonden werden. -

1740
Letter from cl. cl. vander Sloot de Groot to Ch^r Amsterdam,
dd. april 15 March 1740. -

(leest in X. 11/8 1740.)

Mijnen Heeren,

In hoop dat deezen geringe litten
N.W.E.get. zullen inhandigt, en met gunstige oogen moo-
gen aangesien worden, soo verstante mij eerstelijck op 't
ondendamigste N.W.E.get. te betuygen, dat zedert den
27 Januarij van den jaere 1733 de eer gehad heb N.W.E.-
get. chaetschappij hier ter kuste met alle activiteijt te
dienen, vaerdoor mij teffens geflatteert t N.W.E.get. zou
de behaegen een gunstige reflectie op mijn gering per-
soon te slaen; egter met leedt weesen onderwinde

ten

ten eenemaal uijt de hoogloffelyke gedagten van Uw Edgt.
ben. — Denijl met de anlanding van 's Ed. comp^{te}
fchip Delft, ontwaende, die onder Gods zegen, op den 3^{de}
dezer lopende maend aen Elmina gearriveert is, dat
het de Edelen Gr. Aqtb. Heeren Majores bij laestgehoudene
cezje ter Illustre vergadering der Thienen behaegt hebbe,
verscheijde bediendens te avancereen, waeronder ver-
-hoopt had deelagtigh te zollen zyn. — Edogh ter
contrarie ondervinden, dat mijn veel jonger bedien-
-dens booven 't hooft zyn gesprongen, vermits de Ed Gr.
-Aqtb. Heeren Majores in hun Edelens Illustre verga-
-dering goedgevonden hebbe tot commissen te bevor-
-deren den pergoonen van Nicolaes Francois Sevalle,
N. Dankers en Jan van Voerst, welke twee laeste in verve
na 't geluk niet hebbe de edele chaatschappij soo lang te
dienen, als mij gering persoon, ook nooit geen van deeze
aengestelde commissen eenige administratie hee ter
Kust wegens de Edelen chaatschappij zyn aanver-
-trouwt geworden, daer ik contrarie de eer heb om nu
vijff jaeren administrateur van 's Ed. comp^{te} goederen
te weesen; alsoo op den 10^{den} Maert 's jaers 1735, doorden
heer Directeur Generael Anthonij van Overbeeke in Ra-
-den als assistent uijt het huys ter negotie tot com-
-mandant van 't fortres Dorothea tot Accoda aan-
-gestelt te zyn, waer de eer had onder 't bekenitige van
's Edelen comp^{te} Ontrest twee jaer door te brengen, tot
dat het eindelyk den heer Directeur Generael Martinus
Francois de Bordes in de maendt Februarij 's jaers
1737 goed gevonden heeft mij tot provisioneel mage-
-zijn meester aen Elmina aen te stellen, na alvorens
door de dierbaere gunst van Uw Edgt. Aqtb^{te} in de
maend October 's jaers 1736 tot ondercommies be-
-vordert te zyn, ook door Uw Edgt. 's jaers daer aan-
-volgende ter Illustre vergadering der Thienen in de
qualiteijt van magezijn meester gunstigh geappro-
-beent, daer twee jaer in gefungeert hebbe, maer door
de bedroefde freedragt van hooggemelde heer di-
-recteur Generael de Bordes ende heer oppercoopman
Barovius 't impossibel was bijde genaezen te geoen,
uijthoofde als men de eenen zyn order obediende den
ander

ander contrarie ordon neende, ende magezijn meester
van byde die hoofde dependeert als de heer Generael
& hoofd der kust zijnde, ende opperkoopman voor de Edele
compagnies magezijn goederen belast staet, waer aen
de magezijn meester zijn verantwoording moet doen, daer
door onmogelijk om twee zulke teegen den anderen
strijdende opperhoofde te dienen, uijt die reeden ge-
resolueert, om middel te soeken, ten einde uijt ge-
noemde bedroefde en saigjevante bediening te
koomen, hoog gemelde heeren Generael en opperkoopman
onophoudelijk om een bujten comptoir off mijne die-
missie verzogt, welk eindelijk geoblineert heb, dewijl
meergemelde heer Directeur Generael in Raeden goed-
vonden, op den 20 chaert 's voorleedene jaers tot com-
mandant van 't fortres de Lydsaelmheid tot Apam
aan te stellen, 't welk mij derde administratie is, die
de Eer heb in de Ed. comp^e dienst te bekleeden.

Weshalve NWEdget. ootmoedigh smeecken, gelieve te con-
sidereeren hoe smertelijk het voor een velmeement
comp^e dienaar moet zijn, ook hoe neerslagtig het
hem maekt, die zijn derde administratie van zijn
heeren elajores onder honde heeft, en van alle als
een trouw dienaar op zijn tijd de Ed. comp^e effecte
verantwoorden kan, zich van jonger en onervaere
bedienders in 's Ed. comp^e negotie, en andere directie
dezer kuste, booven 't hoofd te sien stappen, daer en-
booven ik nog gevaer loope uijt hoofde van haer
vercreegen qualiteijd als commiesen, die een fortres
te administreeen toekomt, mijn post quijt te raeken,
en bujten employ te werden gesteld, nochtans miets
op het portement te zeggen is, ook zich flakcert, die
hooge gunst door lange en swaere dienst beeter als
anderen in NWEdget. dienst verdiendt heeft, waerom
de vrijheid neeme mijne geringe letteren gans on-
dandigh aen NWEdget. afte vaerdigen, welke
vrijpostigheid bid, dat goedgunstigh mag werden
gepardonneert.

In dat vertrouwe NWEd-
get. smecke een gunstige reflectie op mijn persoon
gelieve te slaen, die NWEdget. bidt hem van geen par-
tyerschap hier ter kuste gelieve verdaght te louden, want
met

met leedt zijn al bang heb kunnen bemerken, dat allegedie
particuliere despute nooit anders soude veroor-
saeken als 't totale ruine van de Edelen chaat-
schappij, welke God beertert, soo verre zijn gegaen,
dat daerdoor de Elminaese natuurlijke geancouwa-
geert zijn, om de wapenen teegen 't hoofdcasteel
St. George d'Elmina op te neemen, en seedert den 27
Maij 's voor leedene jaers te voeren, schoon 't ongeluk
heb, om een geringe qualiteyd in NWldgot. dienst te
bekleeden, soo neemen egter de vrijmoedigheid zeer
oudendamigh NWldgot. te communiceren, dat door
de Tweedragt der Regeerders deeser kuste, de kust
in een seer desolate en bedroefde toestand gebracht
is, daer en boven de heer Directeur generael de Bordes
behaegt heeft 't Fantijnse land om te kooppen, om de
Elminaese onderhoorige natuurlijke te verlaamen, welke
Fantijne nu seedert drie maanden ook weesentlijc
daerom na Elmina met al haer magh getrocken zijn,
egter de Fantijnse volkeren de chinaese niet kunnen
overmannen, schoon voornoemde heer Directeur generael
van 't Hoofdcasteel St. George en van den berg St. Jago
streck met het geschut op de chinaese natuurlijke schiet
en bombardeert; en nog geen einde buitens merke-
lijke verandering te hoopen is, alzo de gerugte onder
de natuurlijke loopen, dat voornoemde Fantijnse
volkeren voorneemens zijn, om die van 's Ed. comp^s
fortressen, die in haer land leggen, namentlijk 't
fortres Kaszau tot eloué, Amsterdam tot Gorman-
tijn, ende Leydzaamheid tot elpam zullen beoor-
logen en sien te plunderen tot verwoesting der
schaede en doode, die zij Fantijnen door 't bele-
geren der chinaese volkeren geveegen hebben, off
buitendien soo veel tot nijtkoop zullen praetendeeren
als niet mogelijk zal zijn te geeven, daerom de moet
niet laet vallen, maar ten contrarie bereidt hen,
om goed en bloed voor 't Yntrest van mijne heeren
en meesters op te offeren, want mij nooit iets meerders
pleizier zal weesen, als met der daed te kunnen
thoonen, dat mijn enig oogmerk en doelwit het be-
heitigen van comp^s Yntrest is, waerdoor denk mijn

fortuin

fortuyn te maeken, soo dat eindelijc de vrijheijd
neeme W^{te}get. op & aller ootmoedigste te smeecken,
mij de weldaet gelieve te bewijzen, om in een quali-
teijc te stellen, waerin met u daed mijne woerde
kan waeraghtigh maeken; als soo ongeluckigh
moegt zijn, W^{te}get. oordeelen, dat de charge
van oppercommies en Raedt bij verandering van Re-
geering hier ter kuste nog niet verdiende hebbe; dan
bidde seer nedrigh W^{te}get. graticuselijc mijne
diensizie ad patriam gelieve te verleenen, eger smeeke W^{te}get.
dit versoeck niet geliefde aentemerken als een vermeteltelijc
om daer door W^{te}get. te persuadeeren, tot het geve van voor-
noemde charge, ter contrarie mij de voorn sal doen W^{te}get.
altoos met alle viegelantie te dienen, ook bereijdt soo lang
hier ter kust te continueeren, als W^{te}get. in mijne dienst
genoege zullen vinden, edog onder gunstigh welneeme ge-
zejt, sonder een Fem in de Directie dezer lande te opti-
neeren, niet anders smeeke als graticuselijc mijne diensizie
van W^{te}get. te moogen erlangen, derijc de regleenders hier
ter kuste niet geneegen schijnen te zijn, mij deselve te ver-
leenen. -

1740
Letter from J. van Starckenborgh to Ch^o Amsterdam, dd.
leera 20 March 1740. -

(leel. in X. 11/8 1740.)

Uyjn Heeren, Het de uijterste verbied is deese in alle
onderdanighrijt gerijgt, om W^{te}get. te communicateeren als
dat op den 11de deser een clussive van den heer Directeer
generael van Elmina ontfong, waerin mijn geschreeven werd
als dat het W^{te}get. behaegt heeft mij tot oppercommies en
Raed aen te stellen, dog dat mijne aete niet kost bekomen
bevoers ik selfs aen Elmina kwam. - Waerom mijn ock
rijsvaerdig heb gemaakt, om mijn derwaerds te begeven,
maer intussen dese octaasje komende, soo heb niet konnen
manqueeren volgens pligt om per deselve W^{te}get. mijne
danbbaerhijc te betuygen en hoop de weldaden die W^{te}-
get. aen mijn gering persoon heb geliecen bewijzen,
vaerdig te maken en zal mijn uijterste deoer en vlijt
aenwenden om W^{te}get. altoos geneegen te geven en
deselfs rust en ynterest soo veel mijn vermogen toelaet
met

met alle promptitude helpen bevorderen en mijn WVEdget dierbare gunst verder vaendig zoeken te maken. —

afzongende de gesteltijdt hier ter eerste heb WVEdget. mi de maend December anno passato geschreeven, welke brief ik hoop dat WVEdget. reeds lang zult ontfangen hebben, en kan nu de copy off datum niet melden, also ik met mijn opgaen na Elmina daer van bevooft ben, maer moet met groote smerte seggen, dat de saken zedert die tijd nog veel versochlimmert zijn, ende oorlogen nog even zoo voortgeset worden, doordat de heer^d generael het landschap Fantijn had omgekogt, om de Elminase negers ten eenemaal te verdelgen, welke volkeren nu reeds ruim drie maenden om Elmina gelegen hebben verscheijden slagen gelevert, en onder de hulp van t canon geataqueert, sonder egter iets te kinnen rijtvoeren, vermits de Elminase negers seer wel bechanst leggen en daeren boven dispenaet haer verweeren, en het liever in de lucht snlle laten vliegen, dan de Fantijnse negers meesters van haer te laten werden, en kan WVEdget. considereren, hoe wel zij moeten geresolveert zijn, al hebbende voor eerst twee forten teegen, wiens weerga in sterkte niet op de kust is, en van buyten omsingelt door meer dan twintig duysent Fantijnse negers, daer de Elminase op zynbest maer vijf duysent man rijt maken; dog soo ik al een trouw bediende van WVEdget. mag spreken, soo is het te wenschen, dat de Elminase negers het mogen rijthouden, en niet verslagen werden, en heeft den heer Generael seer slegte raedslieden gehad, dien zyn Wel Edele tot het omkopen van deese natie heeft aengeset, en alles nog makkelijk soude kunnen bij gelegte werden, indien zij er buyten gebleven waren, maer nu sie geen goed eynde tegemoet, want heb lang met dat volk ommevang gehad, en is haer brutalitjten ten tijden wij met al onse onderdanen nog wel leefde, niet te temmen geweest, en sij haer nooyt ontsien hebben van comp^d bediendens, nog deselfs vaartuygen, maer wegte nemen, wanneer het haer gelieffde, waendoor de passagie reeds lang onuyblig is geweest; indien dit volk nu meester van Elmina werd, kan WVEdget. wel begripen, dat de gehele boventkust door haer zal gestroopt werden, om welke reedonen de natuurlijke onder alle de forten ook beginnen te muijten, als

zijnde

zijnde reeds door haer gedrujgt ... , en dan nog seer te
vreeen zo voor de forten Choué, Cormantijn, Elpamen Per-
coe, die welke in haer land leggen, en seer wijzig in staet
sijn, om en oorlog rijt te houden, vermits in sulke verwan-
de tijden alles in 't wild heeft gelopen, en soude het hier
bij mijn aen cleera ook slegt genoeg gestelt zijn, dog ik
dit speel sien aankomende, heb na geen hulp van andere
gewaigt, maer mijn selfs soo vel besorgt, dat de gehele
Fantynse magt hier niets kon rijt voeren, en leef met
mijn onderdanen in een goede wrede en obediëntie. —

Dit is alles wat voor tegenwoordig melden kan, dog soodra
ik aen Elmira kom, in een schip van NWEget. geexpe-
dieert werd, zal niet manqueren, om als dan aen
NWEget. bekend te maken, hoe de saken in waerheit sig
bevinden, als vast vertrouwende NWEget. mijn opreghheit
van schrijven niet qualijk zal nemen, en beveel mijn per-
soon in NWEget. gunst, en soo mijn iets aengedaan
moegt werden, doet met de redelijckheit niet overeenquam,
soo bid NWEget. mijn beschermers gelieft te zijn, want
indien ik gelooff aen geruften wilde geven, soo souw
mijn wel van Elmira affhouden, maer gerust in mijn
conscientie sijnde, soo gaa met veel spaet dervaeends,
niet om mijn in eenige questie off moeyelijckheden te be-
geven als hebbende mijn altoos buijten alle oneenighe-
den en partychappen gehouden, maer enkelijk om de
rusten ynterest van NWEget. te bekaetigen soo veel mo-
gelijk is, en sal mischien den heer generael van neer
met bekoorlijke Eerbieding zijn NEd. eens de disinterest
van NWEget. door dese oneenigheden werd voorgehou-
den, wel van concept veranderen, 't welk hoop de goede
God zal gelieven te gaen, en sal dit ook mijn eenigste
soeke sijn, wensche hier in te moogen triompheeren, dog
soo het tegens mijn gedagten moegt rijt vallen, soo zal
mijn op NWEget. bescherming verlaten, en het regt soo
lange menti neeren tot dat er rijt konst komt, en mijn
lijff nog leuen niet ontsien, indien het maer tot versijn
van NWEget. kan gebuejkt werden, ende bidde NW-
Eget. noigmaels den selfs ordres spaedig te senden en
met pedres te veroudinexen, en aldus NWEget. die-
naers rijt de nood te helpen, als wanneer ock hoop

NWet.

NWEGOT. mijn voor gedane verzoek, nopens mijne demissie
gelieven te siatieren, also niet te ontmoetsie, dater voor-
eerst eenige progressen voor NWEGOT. kan gemaakt wer-
den, en het mijnig genoeg voor NWEGOT. kan zijn, dat
desselfs bediendens als doot Eeters leven, en ik reeds tot
mijn leedwesen 20 maanden onderwonden heb, hoe smerte-
lijk het is. - Eijndelijk moet nog melden, als dat
daegs voor het arrivement van 't Ed. comp^s schip Delft,
de constapelskamer aan Elmina in de brand is geraekt,
door wat accident is mijn onbekent, en zijn daer door 21
mensen soo blanke als zwarte mede weggeslagen, waer-
van 17 doot en 4 maer geguetst zijn, als mede grote
schade aan 't casteel, de treins woninge alle onder de
voet, en het comptoir des boelhouder Generael staet op
het vallen, dog tot groot geluck zijn de papiereen nog ge-
borgten, god hoop ik wil NWEGOT. venders voor diergelijke
onkijlen bewaren, en desselfs saken een speedige keer
doen nemen. -

Copij letter from J. Lihme to J. G. Mr. Jacob de Peteren, dd.
cxim 14 May 1741.

clijn heer, Hier nevens hebbe de Eer van NWEGOT.
twee kelders met Eitz, gemerkt A te zenden, ingesolge de
mijne indato 7 dezer, 't welk in Equira twee voeten diep
rijt de grond is genoomen, dog de quantiteijt goud, die
daer in zoude konnen gevonden venden, is mij onbekend.

Ben werkelijk beezig de palabre te maaken met de
cabocceers van Equira rakende de goud graverij, om in het
landschap aldaer opeen zekere wijze, waerin men zig
zoude konnen vertrouwen dat werk voort te zetten. -

Venders vinde mij verpligt NWEGOT. de communi-
ceeren, als dat alhier twee enterloopers slaefphaelders
met name Denijze en Anthonij Zwiers welke op de boe-
venkust met Portugesche scheepen Bahia tabak han-
delen, en deselve alhier onder de fortten koomen te
debiteeren, voorgelovende zins aen haer lieden gepermit-
teert is; waarop de vrijeijde gebruikte NWEGOT. ge-
eende antwoord afftezagten, op dat als dan kan
weeten, waer na mij te regneeren, en te meer hebbe al-
tijd verstaen, het der enterlooperen pligt was, een Portu-

1741

Ged. Nieuw

gees op de boovenkust handelende vindende, zij deselve
(i was het haer moogelijk :) te vermeesteren en een d'El-
mina op te brengen. —

9^e 9^e

dd. Elmina 18 Maay 1741

als Ruining
Justicia
Mijn Heer, U Ed. elminie benevens de twee Kelders met
Eitz gemerkt A heb wel ontvangen en zal daar van de
proeff laten neemen en N. B. alsdan desweegens nader
onderhouden kunnende N. B. ondertussen voortvraeden
met de noodige mesures te neemen, omme de Caboceus
van Equia te disponeeren Tot de permissie om in haer
land te moogen graven, en zelos inspectie neemen
off door andere zij desverstaende doen neemen off in
cas, dat het ontdekken van een goud meijn en het graven
in voorz. landschap de moeijte en de costen moegt
waardig geoordeelt werden, men aldaer veijlig een
bakerij zoude kunnen opwerpen, en vervolgens een
fortres bouwen, zonder dat de Naturellen (: de welke
ons de ondervinding geleert heeft, dat nooit te ver-
trouwen zijn :) den toevoer van ammonitie van oor-
log en levens middelen thans ofte morgen een zoo
danige bakerij of fortres zoude kunnen afsnijden.
ons venders een de hand geewende al wat de omstan-
digheden van zaken moogte koomen te vereijsschen,
ten einde de heeren Chajores en wij daarna in tijd en
rijen onze mesures soude kunnen neemen. —

Wat nijders aenbelangt de twee Enterloopers slaeff-
kelders met name Denijze en Anth. Bevers, de welke
zoo als N. B. mij meld van de Portugeesen op de bo-
venkust Bahia Tabaco hebben nighandeld, en onder
voornemensel dat zulks aan haer gepermitteerd zoude
weezen, onder comp^s fortrenen te koomen debiteeren, zulks
en is haer niet gepermitteert, en is volstrekt stuydig tee-
gens het 21^e articul van het octroij, en het 2de articul
van het nadere reglement, en over sulks zult N. B. mij
ten spoedigste een verklaring van twee getuigens
moeten toewenden, vaerbij blijkt, dat gem. captⁿ
zulks zelfs gesejt en ook gedaan hebben, en vervolgens
staet het N. B. volkome vrij, om al de tabak, dien
onder N. B. fortres off de linten van dien moegt venders
rijt —

nijt gesorteerd, en aen de natuellen verkogt, te bena-
deren, endae meede, te handelen zoo als naer style
locael gebruykelyk is. -

D^o D^o

dd. d'xiii 21 May 1741 -

Wel Ed. etc.,   Hebbe de caboccers van Alguina alhier
laten ontbieden, en daer over met haer gesproken, welke
mij ten vollen het graoen aldaer hebben toegestaen; edog
wat het bouwen van een fortres aengaet, kan niet goed-
vinden, zulks van eenig voordeel zou konnen zijn, de-
wyle het zeer diep land waerd in is, ende rioer zoo
smal is, dat men daer met eene canoa in zijnde van
beide de zijde met snaphaanen kan beschooten werden,
soddat, schoon men aldaer eenige vastigheid hadde, de
negeren in staet zoude zijn, ons alle tevoer te beletten,
en volkoomen in te sluyten; maer oordeele het de
beste wijze zal zijn, de negeren met vriendelijke en min-
zame behandelinghe en conversatie te onderhouden, en
alzo, dewyl zij glex volkoomentlijk toestaen, het verk
te onderneemen en voort te zetten, en naar de progressen,
die men aldaer zouw koomen te maaken, allengskens
tgetal der arbeiders te vermeerderen, blijvende geduu-
riglijc, om zoo te spreken, als in een comp volant,
om hij opkoomend misnoegen off jalousie, die er nijt
zoude kummen koomen te ontstaen, zijne rewaite weder
herwaends te neemen. -

Ook zoude het ten
allernoodsakelijcste zijn, het NWEdget. geliefde nijt
het vaderland te ontbieden, kap messen, bosbijlen, schop-
pen, roeaaerijers en koopere zeeven tot den voorgeg-
den arbeid; edog het cooper draad van de gememde
zeeven diende ter dikte van een pijpensteel te zijn, want
zoo het ijzerdraad was, zoude het in weynig tijds in
stukken zijn geresst. -

Meede hebbe de Eer van
NWEdget. geteekende attestatie te laaten taekoomen,
waer nijt NWEdget. gelieven te beoogen, op wat voet,
en zonder eenige blijk de Enterloopers als usurpeerende
sledele comp^s voorregten alhier ter kuste haaren handel
onder de fortren koomen te drijven, namentlijk met
Portuguese tabak, het welke haare carga nijt het vader-
land zeekerlijc niet conserneend, en gevolgelijk ook

op de booueneust met de Portugese moeten handelen, waeruijt zij, mijns bedunkens, klaerlijk doen blijken, dat haer doen niet anders kan genoevend werden, als usurperinge van 's Edele comp^s voorregten. —

Daeren boouen ontzien zij Enterloopers haer niet, van in presentie der uom neegeren rijd lustig haer te beroemen, op het bo-
-vengem. opgegeuen voorregt en vrijdom, met te zeggen, dat haer zulx is gepermissieend, en er niemand is, die haer zulx kan beletten, hetwelk eene kleynagting der neegeren omtrent ons komt te veroorsaaken/en gevolgelyk groote assurantie in haer werckt, waeruijt zelfs zeer quade gevolgen zoude konnen ontstaen doerden tyd; en te meer zoo verkoopen zij hare goederen tegen de helft van de prijs, als des Ed. comp^s markt brieff dicteert. —

Nog hebbe de Eer van NW-Ed. Gvt. te annuntieeren, dat voorleede Sondagh, zijnde den 14^{en} dezer, niet tegenstaande ik naer oud gebruik de vlag van het fortres hebbe laaten waeyen, zij Enterlooperen zulx meede geheelijk niet hebben gedaen; zoodat zij klaerlijk doen blijken, haer nog aen wet, nog aen voorregt, nog aen gebruik willen binden of opvolgen; ook was het te menschen dat landschappen Wanaen Glantawaren te vereenigen, soude zulx niet alleenig ten voordeele van 's Ed. comp^s negotie strekken, maer zoude dan ook genoeysaem met volle zekerheid de goudgraverij kunnen exerceeren, waerom ook mijne jongens naer t Glantase gezonden had, om een voorstel aen deselue te doen, en was het moogelyk, door tussenkomst haer met de Wanaen te vereenigen, welke mij lieten zeggen, zij mij gezanten zoude stuurén, om daerwoer te handelen, maer hebbe tot nog toe niemand vernoomen. —

0° 8°

dd^o trim 7 febray 1741.

Wel Ed^s etc.,

Zoo immediatellyk hebbe d' Eer gehad, van NWegvt bij mij altijd ge Eende particuliere missive den 30° passato gedateert, te ontfangen; in velkers in-
-houds voldoening hier neevens sende een papiertje met Entz, t welk met spoelen hebbe gekreegen, twee voeten diep op een berg onder t bereyk van t geslut van t fortres, waeruijt blykt er zeerelyk goud is; edog ben bevrceest zulx werk te onderneemen, om wanneer er onkosten aen

ge-

gedaen werden, en het werk alsdan just zoo voordeelig niet quam rijt te vallen, als wel verwacht was, het alsdan grootelyks tot mijn prejuditie zoude kunnen strekken; zal WEGET. bij eerste gelegendheid twee kelders met aarde, zoo als dezelve rijt Equiva gekoomen is, laten taakomen; waerrijt WEGET. gelieve te oordeelen of het de moeite waerdig zoude zijn, daer arbeid en tijd aen te verspillen, off ook onkosten aen te doen. -

Sold Mining

Letter from J. G. Jacob de Petersen to the Amsterdam, dd: Elmina 1 June 1741. (lect. in X. 21/3 1743.)

chijn Heeren, WEGET^s bekoomen hier neevens een duplicaat en triplicaat (missive doorden praesident Barovius aan WEGET. afgevaardigd, beneevens de documenten en bylaagen tot dezelve inhoude relatieff. -

Ende gemaekt ik geen reedenen gevonden heb, om deselve te reprocheeren, soos al mij daer aen gedragen met die verzekering, dat mij na een naauwkeurig ondersoek gebleeken is, dat al wat praesident en Raaden van WEGET. hebben versogt, hoognoodig gerequireerd werd, gedienschtig versokende, dat WEGET. daeromtrent de noodige attentie gelieve te verleenen. -

Ik refereere mij ook aen hetgeene de praesident Barovius aan WEGET. met relatie tot het ontdekken der goudmijnen komt te melden, aangesien dat in dien korten tijd, dat ick hier geweest ben, ten vollen ben overtuigd geworden, dat alle onkosten (die WEGET. zouden mogen doen, altoos tevergeefs zullen weesen, zoo men niet alvoorens het terrain ontdekt heeft, en seker weet dat men met vrugt soude konnen arbeiden. -

Voorts refereere mij aen hetgeene den president Barovius voorⁿ aen WEGET. ten opsigte van de Portugese ende derselver tabakhandel heeft aengethoont, zijnde het een constante waarheid, dat zonder een waartuing te houden, dat bij continuatie langs deese kust kauijt, wij niet in staat zijn de bewuste usurpateurs van de tabakhandel Hamilton en chore, die voet dwars te zetten, en het laer moe te maken, ook niet beleke dat de Portugese bij continuatie met voorsjn. Hamilton en chore den schijhandel drijven en Elmina voorbij zijlende WEGET. onrechtigheden violereen;

Port: tobacco

ick

ich laet het diervolgens met reuerentie gesproken aen Mr. Egct.^z keuse over, om een ons ten eynde voorsz. een bequaem vaartuyg off wel een bareg van 8 à 10 stukken cannon, zoo als van Curacao navigueeren, toe te senden, off een mij te permitteeren, dat ick een diergelijke bareg voor mijn reekening mag houden, dewelke ick bij continuatie de kust zou laten langskruijssen, om de Portugezen te observeeren, Hamilton en Choro voorsz. zoo veel fort aandoen als't moogelijk was, en laestelijk om mijn onkosten goed te maaken; zoo het project der slavenhandel stant grijft :) slaven voor mijn reekening aan de boovenceust baten inhandelen, voor welkers recognitie Mr. Egct. f. 20. - per cop blijft competeeren. -

Laastelijk hebbe de Eere Mr. Egct. te berigten, dat ick hier onder het bereyk van het geskut een fragment van een Rooms catholijke capel geouonden heb, daer in vroeger tijden de Portugese Natie haer Godsdienst in geoeffent hebben, en daer sommige van deseloe in het voorbijvaaren nog voor salueeren met haer canon, waaruijt ick besloote heb, dat die menschen daer voor een groote veneratie hebbende, men haer affectie soude kunnen winnen ende den toevor van hare vaartuygen ende voordelen van recognitie vermeenderen, als men haer quam te permitteeren, de vrijheid van Godsdienst geduurende haer verblijf op de skeede van Elmina, en op welk chapiter ick drie Portugese capt^{ns}, die geduurende mijn regeering hier geweest zijn, heb onderhouden, dewelke opgetoogen waren en mij verklaarde, dat zij tot nu toe genoodsaakt waeren geweest, haer Godsdienst met hunne priesters, die zij op de scheepen inreder voeren, in een neegers eegie te doen, en dat zij een eeuwige duurende obligatie goude hebben aen Mr. Egct. soo Mr. Egct. geliefde te permitteeren, dat zij de vrijheid mochten hebben, om bij hun aankomst alhier in voorsz. capel hun Godsdienst te moogen oeffenen, op die voorwaende, dat altoos de laest vertrekken de sleutel aan een Directeur Generael soude overleveren, ende gemenkt ick mij hebbe geleyt met Mr. Egct. gunstige approbatie, zoo hebbe met communicatie van de leden vanden Raad aen den Equipagiem^{te}

gelast, om soodrae het noodige werk aan de fortreue sal
verrijgt veeyen, met den opbouw van voorn^d capel een
begin te maaken, ten eynde omme aan de Portugese
(natie het genoege te geesen, van hier haer Religie, die
doorden Souverain alomme getollereert werd, te moogen
oeffenen, off wel (idenijle het een saak is van weynig
importantie, daer niet als wat kleij en kalk toe vereijst
wend:) Tot een ander gebruik appliceere, soo Mr. Gt.
ouwerloopt haer verzoek qua men aff te slaan. -

Letter from D. G. Jacob de Petersen to Chr. Amsterdam,
dd^e Clmnia 17 May 1742. - (lect. in X. 23.3. 1742)

1742.

Sold Mining

... Ik heb ook seederd in overweeginge genoomen ge-
had, wat reedenen den commis Lihme, die aan Clxin
lag, moogte bevoogen hebben, om te versoeken, van met
den commis de Geeter, die het Commando had van't fort
Oranje tot Sacondé, van comptoir te willen verwisselen,
en dat mi een teyd, dat gem. commis Lihme Mr. Gt.
enous hier had eenige hoopgegeven, dat in Equiva
en aan de rivier van Ancober bij Clxin, goudmynen
te ontdekken waaren, en heb gevolgelijk, soodrae den
raad, als blijkt by neevensgaande resolutie sub. litt. A,
aan gemelde twee requiranten hun verzoek, om van
comptoiren te moogen verwisselen had toegestaan, aan
den commis de Geeter, die thans in plaate van den com-
mis Lihme voorn^d het commando heeft aan Clxin,
geschreeven, dat hij mij eens melden soude, hoe het met
het werk van de goudmynen door den heer Lihme ge-
enthameert, gestelt was, en de verdere omstandighee-
den daartoe relatieff, waarop een Missive van den
gem. de Geeter ontfangen hebbe, daer van de copij sub
Litt. B hier neevens gaat, ende waar aen mij refereere,
met betuyginge, dat hoe langer dat ick hier ben ende
hoe meerder ondervindinge dat ick van de landaart
krijge, hoe deficielder dat het mij voorkomt, het in
posessie houden van goudmynen, want om deselve
te ontdekken, zulks en is niet onmogelijk, endat ont-
len de naturellen altoos wel voor een teyd permit-
teeren, op die conditie, dat men haer met praesen-
ten off darsjes 1500 als hier de benaaming is, de handen

vult

vult, ende dat en sal nooit langer dueren, soo als in vroeger tijden de onderwindinge geleert heeft, als tot die tijd toe, dat de Europeaanen progressen beginnen te maaken, nameer het eerste dat zij bijbrengen, en soo als de Geeter in zijne gemelde missie segt, hierop rijk- komt, dat haar fetiche op't een oft t'ander praetext, niet hebben wil, dat'er langer door de Europeaanen aan soodanige goudmijnen generkt word, welke feti- che niet anders is als een geïmagineerde godheid van de naturellen, daar zij geen andere schickinge aan attribueeren, als dewelke (met haar capriels en dieffagtig character over eenkomt, verhalven ick om voorgemelde reedenen (onder correctie) van gevoelen ben, dat nooit het ondernemen van goudmijnen te willen ontdekken, van succes sal ween, en dat gevol- gelijk alle onkosten, die men daartoe soude willen aanwenden, altoos te vergeefs sullen zijn, maakende (onder correctie:) de reekening, dat soo al een groote quantiteit Europeaanen, die tot het in possessie neemen van soodanige goudmijnen soude moogen verder vereijst, al naa herwaards gesonden vierden, ten min- sten tweederde in korten tijt soude koomen te cre- veeren, en dat de overige eenderde perikel soude loopen, eer het werk voltooyt was, ende door de na- -turellen de toevoer van levensmiddelen affge- sneeden werdende, van honger en gebrek te moeten vergaan, niettemin wil wel gelooven, dat de inten- tie van voorn. heer Lihme is goed geweest, en dat zijn Ed. als een waardig en trouw bediende van de compagnie weesende, getragt heeft, de Maatschappij, waar't moogelijk, dienst te doen, maar te gelijk ook dat zijn Ed. (het comptoir van Cxrim, voordeliger als dat van Sacondé weesende:) om geen andere reede- nen versogt heeft van met den commis de Geeter van comptoir te moogen verwiselen, als omdat hij aan het goed succes van zijn begonne werk heeft beginnen te twijffelen, en dat hij geen oot daar door gerien heeft, want ik geloof dat zijn Ed. soo vel als ik en alle andere menschen, die de waarde van het goud kennen, niet alleen seer geeerne den glorie soude heb-

-ben willen vrede draagen, van diergelyke dienst aan de chaatschappij te hebben gedaan, maar ook te gelyk wel willen jouweeren van de voordeelen, die uyt soodanig gelukkig voorval notein soude moeten voortvloeijen, waartoe, om voor de vryjt te spreken, die geene, die sig in loeo bevindent, mogte, wel de meeste occasie soude hebben; alle het welke ik niet en twijfele off den opper commis den heere Jan van Starckenborgh, dewelke om zyne indispositie zyn dimissie by den Raad versogt ende geobtinereet heeft, en vervolgens met deesen bodem overgaat, sal melc gerequireert werdende, naader als een kundig bediende van de compagnie aan WVEget. kunnen confirmeeren. -

Ik heb wyders benevens den Raad soodanig over de vacante comptoien ende provisioneele bedieningen gedisponeert, als WVEget. uyt neevensgaande resolutie sub litt. C. sullen gelieven te beoogen, versoekende zeer gedienschtig dat WVEget. deese onse gehoudenere directie gelieve te agereeren. -

Ik hebbe ook de Eere WVEget. te berigten, dat zedend myne laasten aan WVEget. waarvan de duplicaaten hier neevensgaan, den koning van cluiantijn met naame Pokoe, mij een affgesant gesonden heeft, omme mij kennis te geeven van de triomph, die hij over de oklime volkeren beoogten had, en tot een teeken heeft doen exhibeeren de afschuwelyke vertooning, waer- uyt de vreedheid van de naturellen kan warden affgemeeten, en dewelke bestond in een stok, die door een overwonne slaaff wiert vastgehouden, daar de gewilde kakebeenen van de needergevelde vijanden an piramide aan waaren vast gereegen, welke soogenaamde Eerbewysinge mij in die verpligtinge heeft gebraagt gehad, dat ik een neeger met eenige praesenten naa gemelde koning van cluiantijn heb moeten toesenden, met last omme den voorn^{de} koning van cluiantijn in mynen naame te bedan- ken voor de communicatie, en geluk te wenschen met zyn bevoogte triomph, en met versoeck, om den handel met de Hollanders te willen continueeren, soo en

King Pokoe
And's Embassy
 to announce
 his victory
 over Akhuin

in diervoegen en op die voet als zijne onderhoorige altoos zijn
gewoon geweest, waarop Thoms een favorabel antwoord ben
verwagende, hebbende in middel, aan de gedeputeerde leden
vanden Raad, die nog aan deca zijn, bij missive aange-
schreven, dat zij sig zullen gelieven neutraal te houden,
aangien dat de naturellen van Klim, die Thoms de over-
wonnene zijn, in staat zijn van al zimmers soo veel voor-
deel van de chaatschappij te kunnen toebrengen, als
de voorri/ chuantijnen, en waarom ik van gevoelen ben,
dat de Hollandse natie soo veel als doenlijk is, bijde de
voorzij. naturellen te vriend sal dienen te houden, en
omme de negotie voort te seten daer toe alle moogelyke
diligentie aanuenden. —

Enc. B Copij letter from commiss Ch. van der Noot de Geeten
to Director general, dd° Chim 18 April 1742. —
Wel Edele etc,

Pold Koning
Ingevolge van WV Ed. Geste seer hooge achbb. order, om WV Ed.
Ch. Geste te noteren, hoe het met de goudmijnen staat,
daarvan de heer Lihme de monsters WV Ed. gesonden
heeft, en WV Ed. vervolgens de heeren Chojores gervenoyeert.
Zal deere aanwonkelijk dienen, dat de soogenaemde
bergwerker, den soldaat Kans Juegen Laje een dagh na
- dat hier arriveerde, zijnde 14 chaart jongstleden, de-
- ser wereld is kome te overlijden; niet twijfelende
off de heer Lihme heeft WV Ed. Geste op zijn tijd daarvoor
kennis gegeven; - over znelz vooreerst niet capabel ben ge-
- veest daaru na eenig onderzoek te doen, als van kundi-
- ge mensche ontblood zijnde, ten anderen tot dato be-
- sigheede genoeg gewonde, om de vervallene handel zoo
veel doenlijk op te beuen, eer dat na de rivier van
Chuvia een reijs kan onderneemen, egter geresolveert
ben, om met WV Ed. permissie, soodra de tijd toelaat
een vojagie daerheen te doen, om eens inspectie te
neeme van voorsz. mijnen.

Edoogh WV Ed. Geste heer, ik ben onderrigt de heer Lihme
wel van de opgesondene steene rijt handen van de na-
- turellen, na gedagte om rariteyds halve gekogt heeft,
maar seker seer weynige gevonden; die gekogte sollen
indisputabel meer voor betaact seuen, als wel bruyt
eenige

eenige lieffhebberij waardig zijn, terwijl ik niet kan be-
 -grijpe, dat het juist met dat inzicht zal weese gebiedt,
 om daarmede aan te floonen, hier ter lande soo vel
 goud in de steene, als in de aarde werd gevonden, 't gunt
 al bekend is, weshalve om daar off meester te vende de
 scharting is; nademaal (onder eerbiedig correctie) rij-
 -nig apparentie sie, die goud mijnen met succes in alle
 voortgeset kunne vender, schoon znlx van herte verrede,
 het ten voordeele vande Ed. Maatschappij moagt gedeelde,
 waartoe seer gaarne alle mogelijke vigilantie zou wille
 contribueeren, bij al dien er een gat doorsagh. -

Want bidde WvL. gelieve te considereeren, voorz. mijnen
 verre landswaerds geleege zijn, die niet dan door een
 groote magt van volk bewaart soude kunne vende. -

Derhalve als de heeren majores het al moogte belaa-
 -ge een goed aantal volkeren, en vires voor deselve
 ten dien sijnde uittesende, om de plaatse daar de mij-
 -nen soude weesen in possessie te nemen, sterktens te
 doen opbouwen. -

Het dogh te duchte zou
 weese, de naturelle siende, het van succes viend, voorz. r.
 vastig leede pontom in te schijten, 't toevoer te beletten,
 endoor de tijd uijt te hongeren; ook mijnig apparentie
 sou zijn, die te ontsetten, als door groote magt van
 volk, het zij Europeome off daar door genooddaakt
 vende, andere landschappe om te koope, wanneer nog
 niets gewonnen was, overmits vande naturelle die
 haer magt daar al toe gaave, ook niets beters van
 soude hebbe te verkoope off te magte, te meer terwijl geblee-
 -ken is, ten tijde dat de Portugese het besit van 't land
 en dit fort hadde, zij een goeden sufficient fort op voorn.
 Rio Chuviera off Chnober hebbe doen oprigten, ook lange
 tijd het in besit gehad, ten einde aldaar goud te graave.

Edogh de uijt konst heeft geleert, de naturelle siende
 het van succes viend, met er tijd het fortres hebbe weete
 in te nemen, en dat daar in was om het levee gebragt,
 sekerlyk daar by te passe gekoome, geen mogelijkheid re-
 -steende, om de gebloqueerde seeers toe te bringe. -

Het welk in later tijde selver aan onse natie is weeder-
 -vaaren, dat de naturelle onse sterke op den bergh
 Chkopere hebben ontcoome en geplunderd, alwaar die
 tijd

201
tijd ook mijnen waaren, ja ter nauwer noodt de comp^{te}
dienaar met de vliegt hen leere gesalveert, dat egter
niet verder als een goed half uur van dit fort aan
strand is gelegen, daar aan de andere kant de mijnen,
die de heer Lihme beïngtigt heeft, ruym een dagh rij-
sens vanhier de rivier op zijn. -

Ten andere in die tijde deese volkeren veel gezeggelij-
ker als teegenwoordigh waare, ook soo veel onderwin-
ding nog niet hadde, daar ter contrarie hen thons
maande witteijt manqueert, endat het hejdenen zijn,
anders het overleg tot alle saake soo wel als de Euro-
peaane besitten, schoon t' waer is en de onderwindig
der naturelle de inwoonders deser lande mij genoeg-
zaam geleert heeft, dat sij hoop genoeg van goede pro-
gressie te zulle maake aansous gewoon zijn te geeve,
met die intentie egter eeniglijk, om eerst de comp^{te}
in swaare onkoste te wickelen, haer sacker te vulle
vande menigvuldige presente, die sij van tijt tot tijt
sulle koome te vorderen, wanneer daar meede gemena-
geert werd, off als sij beginne te bemerke dat die
sooveel niet koome te bedraage als zij liede zien, zel-
ver op die tijt uijt de mijnen te kunnen haalen, sal
het weere: "viende Gij kunt en moet verkuijen, onse do-
mine off vietisie paap zeot de fietisie hem geordon-
neert heeft, dat geen goud meer magh in ons lands
gepraave werde, omdat het land anders een swaare
oorloogh staet over te koome", anders een diegelyke fa-
bel off verdigtel; wil men dan niet uijt scheijde met
arbeijde, dan werd een loos alarm gemaakt, alles op
de vliegt gedreeve, ja wel dood gesbaagen. -

Want die eenigzints de constitutie het naturel der
neegers veet, overtuigt moet zijn, dat volk mit geheel
niet vertrouwt kan werde, ook van tijt tot tijt haer
hoe langer hoe meer op bedroogh uijt legge. -

Soodat ik onder gunstigh welneeme van Mr Eck Gest.
gesprooke, niet sien kan, daar eenige Progressie van
de wachte is, ter contrarie wel groote schade, gelijk de
onderwindig soo menigvuldigh geleert heeft en
liever van dit gevele sou veere, t'voor de heeren
clajpres vrij meender Interest te zijn, aande natie-

... nelle & goud-soeke over te laate, genaegsaame goederen
rijtrends, om die aan de natuurlijke voor goud in de
balangs te verkoopen. — Hier meede . . . .

1743

Letter from Dir. gen. l. Jacob de Peteren to Cl^r Amsterdam,
dat^e Almina 15 Februarij 1743. —

(lect. in X. 15 sept. 1744.)

... Over Zeeland en heiname hebbe de Eere gehad MW-
-Eget. bereijts kenmise te geeven, dat den Predikant Jaco-
-bus Elia Joannes Capitain, alhier belouden gearriveert
was, endat ik op desselbs verzoek, en om zijn E. de kercke-
-lyjke saaken te helpen administreeen, tot onderlin-
-gen hadde geeligeert den proo^t commiss en boeckhouder
der zoldij Anthonius van Lohhorst, enden waendrij Jan
Romein, beyde luijden van een onbesproocken leeven,
en seer ordentelyk gedrag, en hebbe de Eere MW Eget.
te betuijgen, dat meergemelde predikant bij continuatie
heel seer voldoet, en preuevenen geefft, dat hij zijn
tyd na behooren besteed heeft, en verders alle vlyt
aanwent, om de kinderen van de naturellen te doen
onderwijzen, ende beginselen der christelyjke religie
in te boesmen, waaromtrent zijn E. soo verre gevoordert
is, dat in circa 18 à 20 soo zwarten als affzetsels van
blancken dagelyx de schooloeffeninge vaarneemen,
en welck getal al wij grooter zoude weesen als sommige
ouderen na voorgaande gedaane instantie niet
vijt de naam van haare kinderen hadde gebod-
-schapt, dat zij eerst moesten leeren swemmen, en met
steen en werpen, endan zoude de school koomen, vijt
welck staeltje MW Eget. den aart van de naturellen,
die alleen geruy men tyd onder t opzigt van Christenen
gewoont hebben, klaar sullen kunnen beoogen. —

Predikant
E. J. Capitain

De boecken, die MW Eget. voor voorz. predikant heb-
-ben ingecoogt, en aan zijn Ed. meede geeven, hebbe
accoort beoonden, en bij de overleevinge van zijn E.
een recieff gevoordert, dat ick ten secretarij heb doen
registreeren, ende waarbij blyjkt, dat gemelde predi-
-kant niet meer als t vrugt gebruik daarvan sal moo-
-gen genieten, gaande nijders hier neevens een petitie
van eenige boecken, die gemelde predikant van MW E-
-get.

Get. opt needrigste is verzoekende sub 2de H. -
Het gepreende windroer dat WEGET. de
goedheid hebben gehad van te zenden, hebbe ontfangen
en naar luyt de daarbij gevoegde memorie door captⁿ
Oraan aan een van mijne swarte dienacuen de noodige
instructien laaten geeven, die ick vervolgens met
het selve windroer, en een present daar benevens (om
dat dat volck nooit anders te vreden is) aan den
Koning van Chiantijn met naame Pooe heb gezonden
en die zelfs nog niet goretouneerd zijnde, mij heeft
laaten weeten door andere, dat gemelde Koning
daarmede voltkoomen in zijn schick was. -

Vervolgens hebbe de reekening van Hendrick
Ghuijting ingevolge WEGET. aanschrijvens doen belaster
met f. 300. - veegen zoo veel aan Jan Carel Rudeloff
in Holland is betaalt geworden, die van Eldriaan
Olom met f. 225:10: - voor zoo veel aan Pieter Israël
betaalt, die van Hermanus Nijland met f. 500. - voor
zoo veel aan Juiaan Nijland betaald, die vanden op-
permeester Jacobus de Petre met f. 250. - voor zoo veel
aan Fredrick Francois Georgin betaald, ende laaste
lijk die van Abraham Raams met f. 600. - voor
zoo veel aan Bernard Raams betaald. -

Ik hebbe ook ingevolge de monster rolle, de reeke-
ningen van de personen met voorsjn. Philip de Catharina
Galleij alhier aangezonden, doen belaster, en bereijts
de Ere gehad WEGET.² Kennisse te geeven, dat den
soldaat Jan van Klavervelt, die op verzoek van des-
selfs vader na herwaards gezonden was, om hier te
moeten blijven, aan boort was overleeden, ende dat
van desselfs nabooten schap captⁿ Oraan gehouden
bleef reekening en verontvoording te doen. -

Vande drie bergverckers, die met voorsjn. Goozem al-
hier zijn aangekoomen, heeft eene met naame Chri-
stiaan August Fleckveer, zig in de rivier alhier
aan Emmina willende wassen, t'ongeluck gelad van
kort na desselfs komste te verdrinken, en is de tweede
met naame Jolom Israël Chijneke, die ick na Sac-
condé gezonden had, om de noodige informatie van
den commiss Lihme in te neemen, aldaar overleeden,

en heb de derde, met naame Johan Coenraad Oostzee
van zijn siekte herstelt zijnde na cxim gezondens, om
ouder t opzijs van den commiss de Geeter het noodige
te verrigten, dog niet ter plaatse daar gem. commiss
Lihme met de naturellen gecontracteerd had, te moo-
gen graven, ende znel ten aanzien dat hij Johan
Coenraad Oostzee (maar alleen vlesende) bij desselvs
overlijden alle spenduen te vergeeffs soude zijn gedaam,
ende verders om reddenen in de neevensgaande co-
pia Missive van meergemelde commiss de Geeter sub
D^{no} 4. perwat, en waaraan mij gedraage, als meede
aan het geene ick de Eere heb gehad NW^e Get. in mijne
voorige met het schip de jonge Wilhelm, Captⁿ eldri-
aan swaan, op het rijet van de goudt graverij te
noteeren. —